

належної кваліфікації, розподіл завдань, прав і відповідальності серед співробітників, створення умов для ефективної роботи (організація робочих місць, надання необхідної інформації, засобів оргтехніки і т. ін.).

Враховуючи це, можна зробити висновок, що збутова політика спрямована на підвищення ефективності роботи підприємства. Оскільки головною метою будь-якого підприємства є отримання максимального прибутку, то збутовій діяльності має надаватися якомога більше уваги. На кожному підприємстві повинна бути добре організована служба збуту, яка займатиметься шляхами просування своєї продукції на ринки вільної конкуренції.

Організація ефективної збутової діяльності повинна бути частиною стратегії управління підприємством і формуватися у процесі складання його виробничої програми. Це передбачає формування оптимальних партнерських відносин, маркетинговий аналіз, управління якістю та якісну рекламну політику підприємства.

Література

1. Балабанова Л.В. Стратегічне маркетингове управління збутом підприємств: підручник / Л.В.Балабанова, Ю.П. Мітрохіна. – М. : Дон.ДУЕТ, 2009. - 245с .

2. Гудзенко Н.М. Роль обліку збуту для забезпечення контролю процесу реалізації / Н.М. Гудзенко // Науковий вісник Національного аграрного університету. – К., 2002. –Вип. 56. – С. 263-265.

3. Мітрохіна Ю.П. Ключові фактори успіху підприємства в області збуту / Ю.П. Мітрохіна // Актуальні проблеми економічного та соціального розвитку виробничої сфери: міжнар. наук.-практ. конф.(5-6 червня 2008р.) – Донецьк : ДВНЗ «Донецький національний технічний університет», 2008. - Т. 2. - С. 215-218.

УДК 316.42: 330.342.146 (477)

ЛИЗАНЕЦЬ А.Г., САВЧИН Л.В.
Мукачівський державний університет

ПОНЯТТЯ ТА ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ

Соціальна сфера є специфічною галуззю людської діяльності, предметом котрої є громадяни країни з їх потребами. Ця сфера охоплює охорону здоров'я, освіту, науку, культуру, мистецтво, спорт та туризм, побутове обслуговування, соціальну допомогу й соціальне страхування, пенсійне забезпечення, охорону праці, забезпечення безпеки і суспільного порядку тощо.

Регулювання соціальної сфери є одним із найважливіших напрямів державного управління, особливо в сучасних умовах, коли вплив держави на економічні процеси зменшується, а потреба в державному втручанні зберігається через кризовий стан економіки і, особливо, соціальної сфери. Тому необхідна ефективна соціальна політика, що спроможна реалізувати та сконцентрувати зусилля державних органів на розв'язанні найгостріших соціальних проблем.

Головним завданням соціальної політики є формування надійної системи соціального захисту населення. Це, насамперед, захист від безробіття, забезпечення допомоги для незащездатних та найбільш вразливих прошарків

населення, поєднання страхової та державної систем соціального захисту, розвиток системи охорони здоров'я, освіти та інших галузей соціальної сфери.

Соціальний захист є складовою соціальних гарантій населенню, який повинен забезпечуватися державою відповідно до засад соціальної політики [1]. Обсяг коштів, які спрямовуються на соціальні потреби населення, залежить від фінансових можливостей держави, які визначаються обсягом валового внутрішнього продукту та науково обґрунтованим оптимальним обсягом фонду споживання. За умов економічної кризи держава не завжди спроможна забезпечити належний рівень соціального захисту населення.

Соціальна політика взаємопов'язана з економічною політикою. Цей зв'язок полягає в тому, що деякі соціальні заходи на державному, регіональному чи місцевому рівні впливають на економічний розвиток, а економічний розвиток має соціальні наслідки. Виходячи з цього положення можна зробити висновок, що для забезпечення сталого розвитку економіки необхідно посилювати орієнтацію соціальної та економічної політики на людину. Регулювання рівня зайнятості шляхом збільшення кількості робочих місць, підвищення рівня оплати праці, усунення деформацій в структурі доходів населення обов'язково вплине на рівень і якість трудового життя, що, в свою чергу, сприятиме вирішенню соціальних проблем, зокрема, зниженню рівня безробіття, економії у виплатах компенсацій та соціальної грошової допомоги.

Сучасна система соціального захисту населення України є однією з найскладніших у світі, оскільки вона поєднує в собі залишки радянської системи соціального забезпечення та нові складові системи соціального захисту, яка функціонує в умовах ринкової економіки. Наслідком цього дуже часто є низький рівень соціальної захищеності громадян, виникнення соціальної несправедливості під час розподілу суспільних благ.

Діюча система соціального захисту в Україні страждає вадами, притаманними бідній країні із соціалістичною доктриною: влада прагне надати допомогу широкому колу громадян, що далеко виходить за межі фінансових можливостей держави, а безпосередні виплати (по страхових подіях соціальні допомоги) є дуже низькими і не запобігають бідності. Високе співвідношення трансфертних виплат із заробітною платою протидіє бажанню населення здійснювати активну економічну діяльність і провокує утриманські настрої в суспільстві[2].

Така ситуація вимагає радикальної зміни соціальної ролі та форм участі органів державної влади у розробці та здійсненні соціальної політики.

У сучасних умовах існує потреба переходу соціальної політики України від концепції рівності доходів до концепції рівності можливостей. Система соціального захисту в Україні повинна бути перетвореною з пасивної – зведеної до державної благодійності (бюджетні соціальні трансферти), що стимулює споживацькі настрої та інфляційні процеси в економіці, на активну.

В її основі має бути покладено визнання того, що соціальну справедливість не можна досягти виключно шляхом підтримки знедолених. Необхідні комплексні підходи, орієнтовані як на бідні, так і на відносно

забезпечені верстви суспільства. На наш погляд, реалізація пріоритетів державної соціальної політики можлива лише за умов створення нормальних умов життєдіяльності для економічно-активного населення. Саме економічно-активне населення створює суспільний продукт, який перерозподіляється на соціально незахищені верстви населення, відповідно, соціальний захист останніх залежить від результатів трудової діяльності працюючих, що вимагає адекватного соціального захисту економічно активного населення. Послідовне реформування системи соціального забезпечення передбачає перехід від обтяжливої патерналістської моделі до гнучкої системи забезпечення належної якості життя на підґрунті результатів трудових зусиль громадян.

Основним завданням активної соціальної політики має стати зміщення акцентів з домінуючого в суспільстві сподівання, що соціальні проблеми будуть розв'язані державними органами, з тотальної державної благодійності з високою часткою безкоштовних соціальних послуг до переорієнтації працездатного населення в соціальному захисті, соціальному забезпеченні на власні професійні сили й можливості та формування відповідних соціально-економічних умов для соціального самозахисту.

Література

1. Макарова О.В. Соціальна політика в Україні : Монографія / О.В.Макарова; Ін-т демографії та соціальних досліджень ім. М.В. Птухи НАН України. – К., 2015. – 244 с.
2. Соціальний захист населення України : монографія / авт. кол. : І.Ф.Гнибіденко, М.В. Кравченко, О. Ф. Новікова та ін.; за ред. В. М. Вакуленка, М. К. Орлатого. – К. : НАДУ, 2009. – 184 с.

УДК 332

ПАУЛИК А.Я.
Мукачівський державний університет

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ РЕГІОНУ

Сучасний регіон виступає окремим суб'єктом економічних відносин та відіграє особливу роль у формуванні сучасного економічного простору. Проблема формування та управління конкурентоспроможністю регіону набуває особливого значення в сучасних умовах, оскільки конкурентоспроможність національної економіки переважно визначається конкурентоспроможністю регіональних економік та їх взаємодією

Розділяють два основні підходи до визначення конкурентоспроможності регіону: регіон як середовище, яке обумовлює конкурентоспроможність підприємств, що здійснюють свою діяльність у даному регіоні; та регіон як самостійний суб'єкт конкуренції.

Розділяють два основні підходи до визначення конкурентоспроможності регіону, котрі часто змішуються: регіон як середовище, яке обумовлює конкурентоспроможність підприємств, що здійснюють свою діяльність у даному регіоні; та регіон як самостійний суб'єкт конкуренції.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>